

SHIFTING GEAR

a process to accessibility guidelines

Sasha Kazantsev
Lilli M Mäkelä
Eeva-Maria Piiparinen
Bárbara Paz Rebollo B.
Nina Wester

F1

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ, Asunto- ja
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA

Esteetön rakennus MÄÄRÄYKSET JA OHJEET 2005

Sisällyss

1 YLEISTÄ

- 1.1 Soveltamisala
- 1.2 Vastavuoroisuuden tunnustaminen

2 SAAVUTETTAVUUS

- 2.1 Kulkuyhteydet
- 2.2 Tasoerot

3 TILAT

- 3.1 Yleistä
- 3.2 Hygieniatilat
- 3.3 Kokoonnumistilat
- 3.4 Majoitustilat

MERKKIEN SELITYS

Määäräykset, jotka ovat tällä palstalla tällä isolla kirjasinkoolla, ovat

Ohjeet, joil
jasinkoolla

Selostukse
raissa, ant
ja sääädö

F2

SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA YMPÄRISTÖMINISTERIÖ, Asun-

Rakennuksen käyttöt MÄÄRÄYKSET JA OHJEET 2001

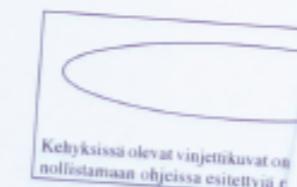
Sisällyss

MERKKIEN SELITYS

1 YLEISTÄ	3.4 Ovet ja g
1.1 Soveltamisala	3.5 Kulkuke
1.2 Olennainen vaatimus	3.6 Hissit, l
1.3 Vaatimuksen täytymisen osoittaminen	3.7 Sisätilo
1.4 Vastavuoroisuuden tunnustaminen	3.8 Ulkotil
2 PUTOAMISEN JA HARHAAN-
ASTUMISEN ESTÄMINEN	4 KOK
2.1 Porras	4.1 Kokos
2.2 Laiska	4.2 Istuin
2.3 Tässanne	4.3 Katsr
2.4 Kaide	4.4 Kulk
2.5 Kasijohde	5 HU
3 MUIIDEN TURVALLISUUSRISKIEN
VÄHENTÄMINEN	5.1 Hu
3.1 Valoisus ja valaistus	5.2 Pä
3.2 Lasirakenteet	5.3 Ku
3.3 Lattiaapinat	5.4 Pj
	5.5 A
	Liite

MERKKIEN SELITYS

Määäräykset, jotka on painettu leveälle palstalle tällä j
koolla, ovat velvoittavia.

G1

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ, Asunto- ja rakennusosasto
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA

Asuntosuunnittelu MÄÄRÄYKSET JA OHJEET 2005

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ

- 1.1 Soveltamisala

2 ASUINHUONE

- 2.1 Vähimmäiskoko ja muoto
- 2.2 Vähimmäiskorkeus
- 2.3 Ikkunat
- 2.4 Suhde ympäristön rakennuksiin ja ympäristöön
- 2.5 Lattian suhde maanpintaan

3 ASUINHUONEISTO

- 3.1 Vähimmäiskoko
- 3.2 Tilat ja varausas
- 3.3 Over ja kulkumäköj

4 RAKENNUS, TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

- 4.1 Kerroskorkeus
- 4.2 Kulkuyhteydet
- 4.3 Muut tilat, rakennelman ja alueet

MERKKIEN SELITYS

Määäräykset, jotka ovat tällä palstalla isolla kirjasinkoilla, ovat sitovia.

Ohjeet, jotka ovat oikealla palstalla pienellä kirjasinkoolla,
sisältävät hyväksyttyviä tutkauksia.

Selostukset, joissa ovat oikealla palstalla kurssiviestina, anta-
vat lisätietoja sekä sisältävät viittauksia sääntöksiin, määrä-
jäkkeisiin ja ohjeisiin.

Vaatimuksen täytymisen osoittaminen

öturvallisuusvaatimuksen katsotaan riittävässä määrin täyttyneeksi, mikäli rakennus suunnitellaan ja rakennetaan näissä määritetyissä ja ohjeissa esitettyllä tavalla tai vaatimuksen täyttymisen todennetaan tapauskohtaisesti muulla hyväksyttävällä tavalla ottaen huomioon rakennuksen ominaisuudet ja käyttö.

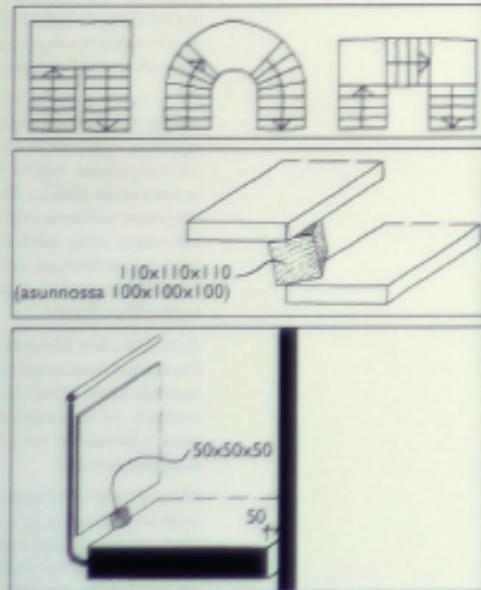
Vastavuoroisuuden tunnustaminen

in näissä ohjeissa tai selostuksissa on annettu tietoa käytettävölistä SFS-standardeista, niiden ohella ja sijasta voidaan huoroisesti käyttää myös muussa Euroopan talousyhteisön jassa voimassa olevaa käyttöturvallisuustasoltaan vastaavaa tai muuta standardia.

TOAMISEN JA HARHAANASTUMI

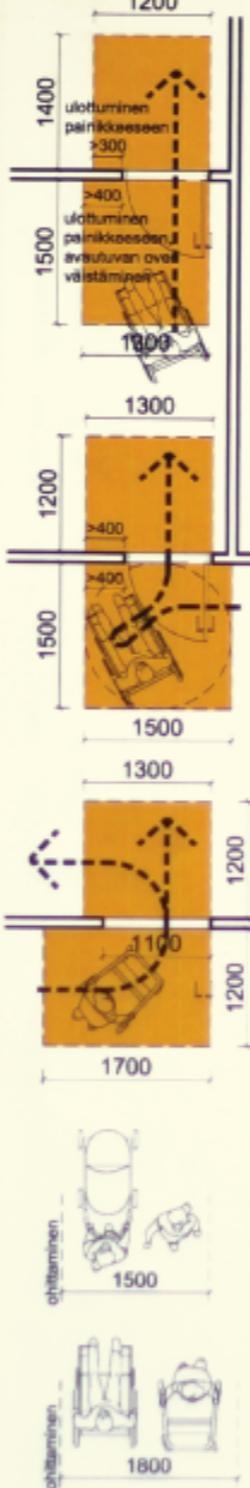
Porras

on suunniteltava ja rakennettava turvalliseksi, riittäväksi ja tarkoitukseensa soveltuvalaksi.

ESTEETTÖMYYSTÄ mitoitusohjeita

YKSISUUNTAINEN
KULKU 1200

RakMk G1 ASUNTOSUUNNITTELU 3.3.1 Määritys

"Huoneiston ulko-ovelta asuinhuoneisiin ja muihin asumista paivien ja kulkuaukkojen vapaan leveyden tulee olla vähintään 8 RakMk F1 Esteetön rakennus 2.1.2 Määräys

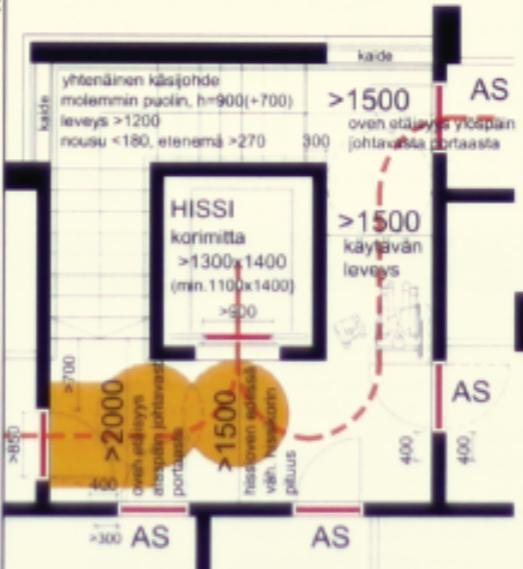
"Asuinrakennuksia lukuun ottamatta pyörätuolin ja pyörällisen sisääntäyntien ja tuulikaappien, käytävällä sijaitsevien ovien ja hygiениatilojen ovien vapaan leveyden on oltava vähintään 850 työtiloihin johtavien ovien vapaan leveyden on oltava vähintään 20mm kroonkeita."

KÄYTÄVÄTILAT

- käytävän leveys mitoitetaan käyttötarkoituksensa ja käyttäjämääränsä mukaan (yksi-/kaksisuuntainen liikenne, poistumistiermitoitus RokMk E1)
 - ei putoamis-, harhaanastumis- tai kompastumisvaaraa (RokMk F2), huomioidava portaiden/luiskien sijoitus
 - esteettömiin tiloihin oltava myös esteetön kulkuyhteyks
 - kulkureitien vapaa leveys :
 - pientaloissa ≥ 1200 mm (asunnon sisällä ≥ 1000 mm)
 - asuinkerrostaloissa ≥ 1500 mm (asumossa ≥ 1200 mm)
 - yleisesti rakennuksissa ≥ 1500 mm (työtiloissa ≥ 1200 mm)
 - esteettömiin tiloihin johtavan kulkuaukion kohdalla Ø 1500 pyörähdyssympyrä (kääntymismahdollisuus)

PORRASHUONE

- kulkuleveys >1200, paarimitoitettu
 - portaan mitoitus vrt Ohjekortti 3 "Portaat"
 - ovien sijoitus vrt Ohjekortti 2 "Esteetön oviympäristö"
 - porrashuoneessa hyvä valaisustus (hiisittömissä rakennuksissa riittävästi myös luonnonvaloa)
 - kulkureitin osana oleva porrashuone sijoitetaan reitin sivuun samansuuntaisesti tai kohtisuoraan ja portaan alkuperäiseen selkeästi harhaan astumisen estämiseksi
 - porrashuoneen kaikki sisäänpäynnit (kadun ja pihan puoli) esteettömiä

RT®

ESTEETÖN LIIKKUMIS- JA TOIMIMISYYS

liikkumisesteiset, toimimisesteiset, esteettömyys
handikappade, funktionshindrade, tillgänglighet
disabled persons, accessibility

Tämä RT-ohjekortti käsittää liikkumus- ja toimimisesteen tarpeita rakennetussa ympäristössä. Ohjekorttiin on koottu tärkeimmät suunnittelua- ja mitoitusperusteet ja -ohjeet. Ohjekortti löytyy RT-koristesssa olevista tila- ja phasauinnitellun RT-ohjekortteihin ja täydentää niitä.

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISTÄ

- 1 KÄSITTEITÄ JA PERUSTEITA
 - 2 LÄHTÖKOHTIA
 - 3 KULKUVYHTEYDET
 - 3.1 Kulkuväylät
 - 3.2 Autopaiat
 - 3.3 Luiskat ja portaat
 - 3.4 Hissit ja tasonvaihtojärjestelmät
 - 3.5 Sisäänkäynnit ja tuulikaapit
 - 3.6 Ovet ja kynnykset
 - 4 TILAT
 - 4.1 Pesytymis- ja wc-tilat
 - 4.2 Sauna- ja uima-allastilat
 - 4.3 Kokoonkumistilat
 - 4.4 Majutustilat
 - 4.5 Asuntotilat
 - 4.6 Asuinrakennusten yhteistilat
 - 4.7 Ulkotilat
 - 5 SISÄPINNAT
 - 6 KALUSTEET JA VARUSTEET
 - 7 VALAISTUS
 - KIRJALLISUUTTA

1.3 Vaatimuksen täytymisen osoittaminen

1.3.1

Käyttöturvallisuusvaatimuksen katsotaan riittävässä määrin täyttyvän, mikäli

- rakennus suunnitellaan ja rakennetaan näissä määräyksissä ja ohjeissa esitettylä tavalla tai
- vaatimuksen täyttyminen todennetaan tapauskohtaisesti muulta hyväksytävällä tavalla ottaen huomioon rakennuksen ominaisudet ja käytö.

4

Ohje

Tuotanto- ja varastorakennuksissa, energiahuollon rakennuksissa sekä muiden rakennusten teknisen huollon tiloissa voidaan käyttää näitä määräyksiä tyydentäviä ja maita ohjeita osoittain korvaavia ratkaisuja, joita on esitetty myös muun kuin rakennuslainsäädännön, esimerkiksi työturvallisuussäännösten, maa- ja metsätalousministeriön rakentamismäärysten tai pelastustoimen säännöisten perusteella.

1.4 Vastavuoroisuuden tunnustaminen

1.4.1

Milloin näissä ohjeissa tai selostuksissa on annettu tietoa käytettävissä olevista SFS-standardeista, niiden ohella ja sijasta voidaan vastavuoroisesti käyttää myös muussa Euroopan talousyhteisön jäsenmaassa voimassa olevaa käyttöturvallisuustasoltaan vastaavaa EN- tai muuta standardia.

2

PUTOAMISEN JA HARHAANASTUMISEN ESTÄMINEN

2.1 Porras

2.1.1

Porras on suunniteltava ja rakennettava turvalliseksi, riittävän väljäksi ja tarkoitukseensoveltuvalaksi.

Ohje

Kerrostalon pääasiallisena kulkutier käytettävään porttaaseen suunnitella lepotaso kerrostasanteiden välille, joihin rakennuksessa ole kerrostasanteiden palvelveva hissi.

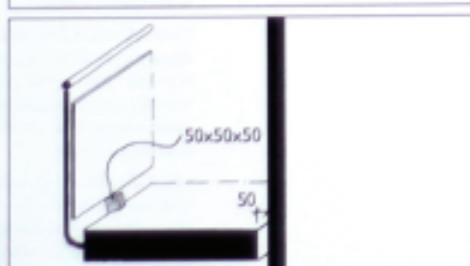
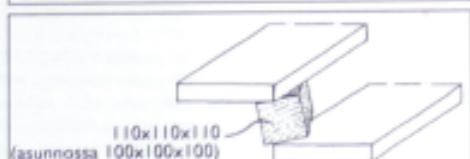
Pääportaaksi suositellaan joko tasolla varustettua suoravartista porttaa tai keskiauktoon laajastetusta tasollista kiertavaa porrasta. Porrasi ei käytetä uudeltaan soveltuvalta pääportaaksi.

Portaan avoaskelmiin välistä mahtuu lapi särمالtaan yli 100 mm:n kuutio.

Porrasyöksyn ja välitasaran pinnan sekä seinän välistä tuta lapi särمالtaan yli 50 milimetrin kuutio. Suurempi alatas kaidetta tai muuta suoja.

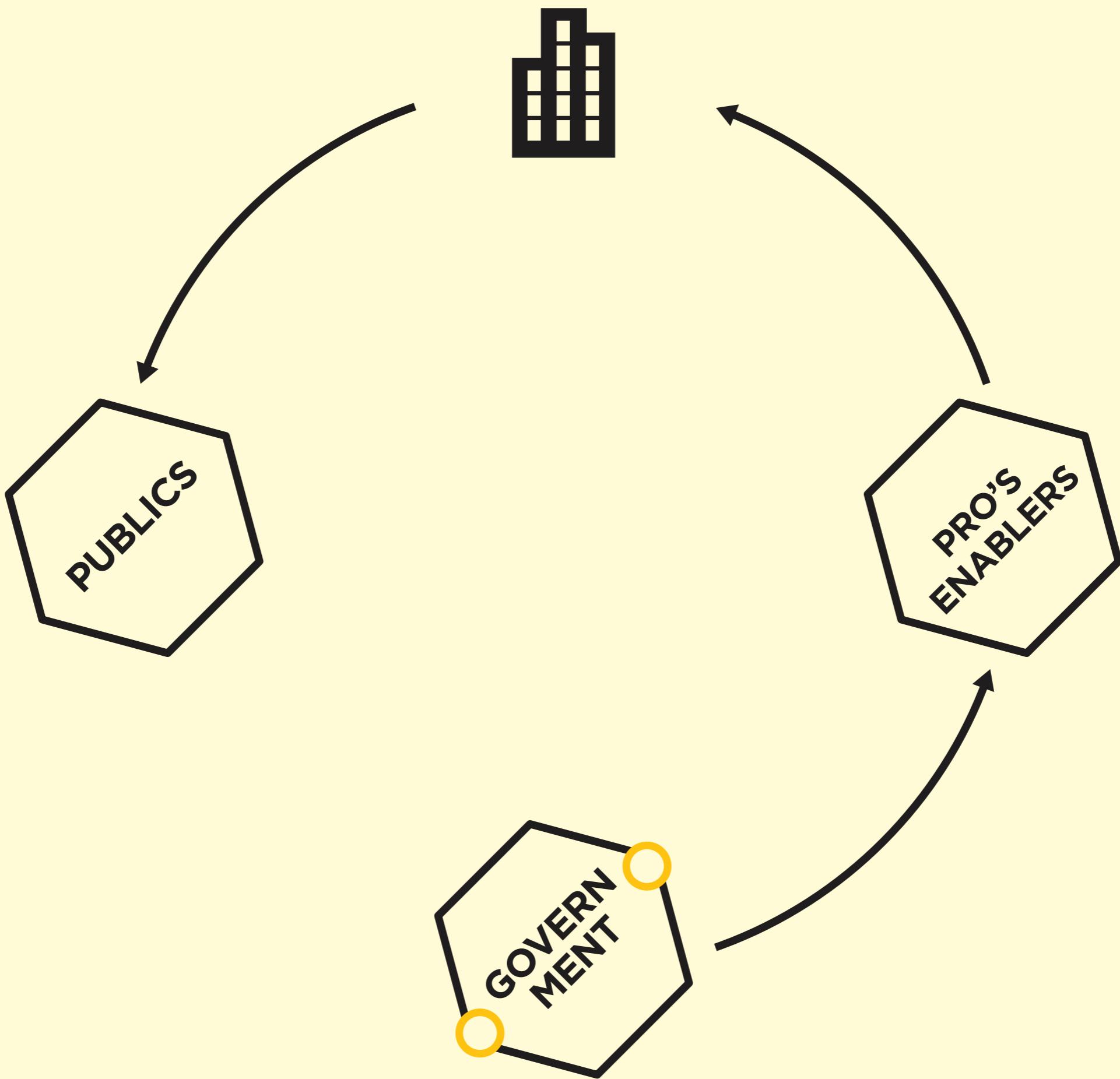
Jos porraskelman pituus tarkoitukseensa liukas varustetaan liukuesteellä.

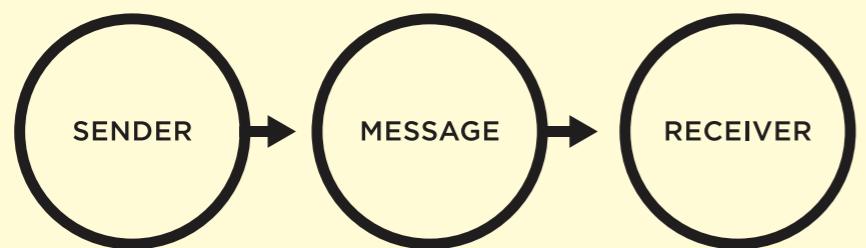
Portaat osoitetaan selvästi ja pintojen vaaleus- ja laatu.

OUR PARTNER IS

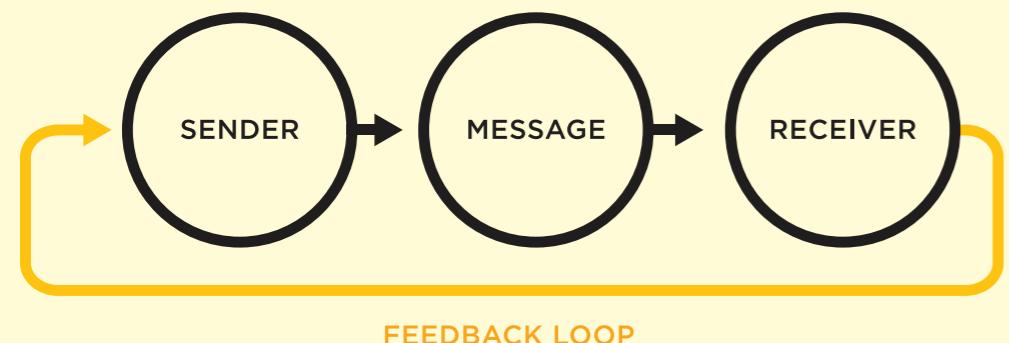
INPUT

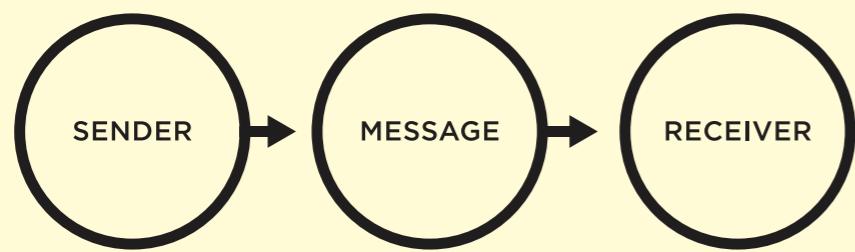
**MINIS
TRY**

INPUT

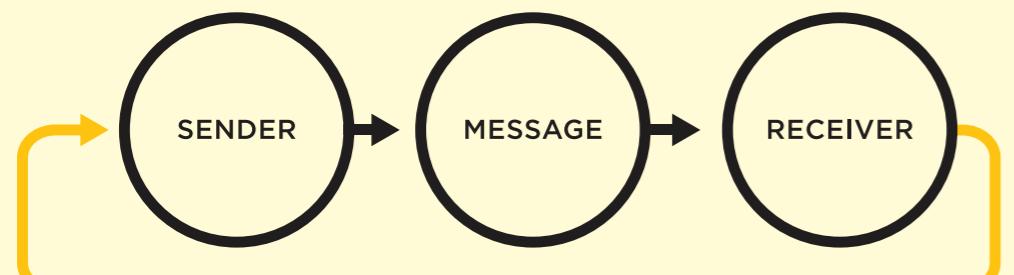
**MINIS
TRY**

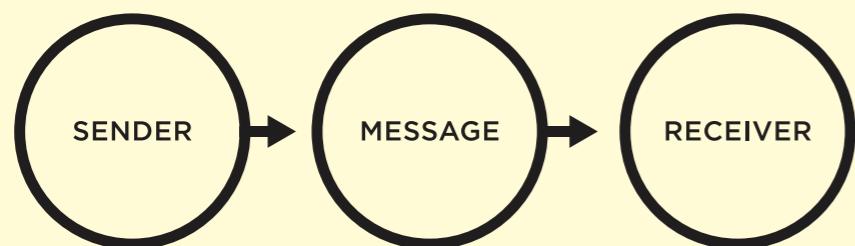

They look and are perceived as bonding

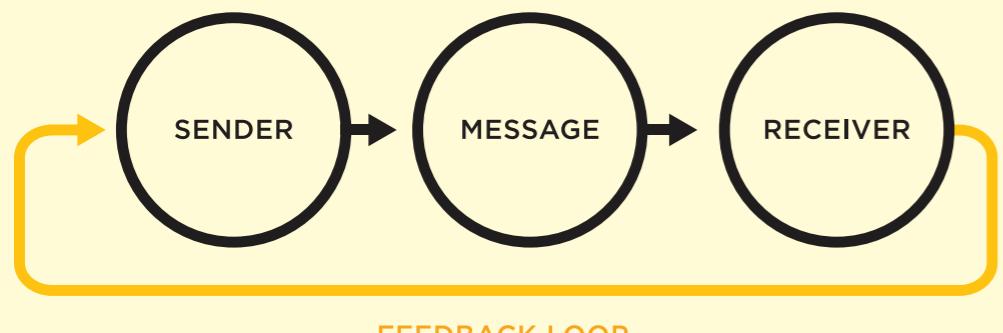
INPUT **MINISTRY** **OUTPUT**

FEEDBACK LOOP

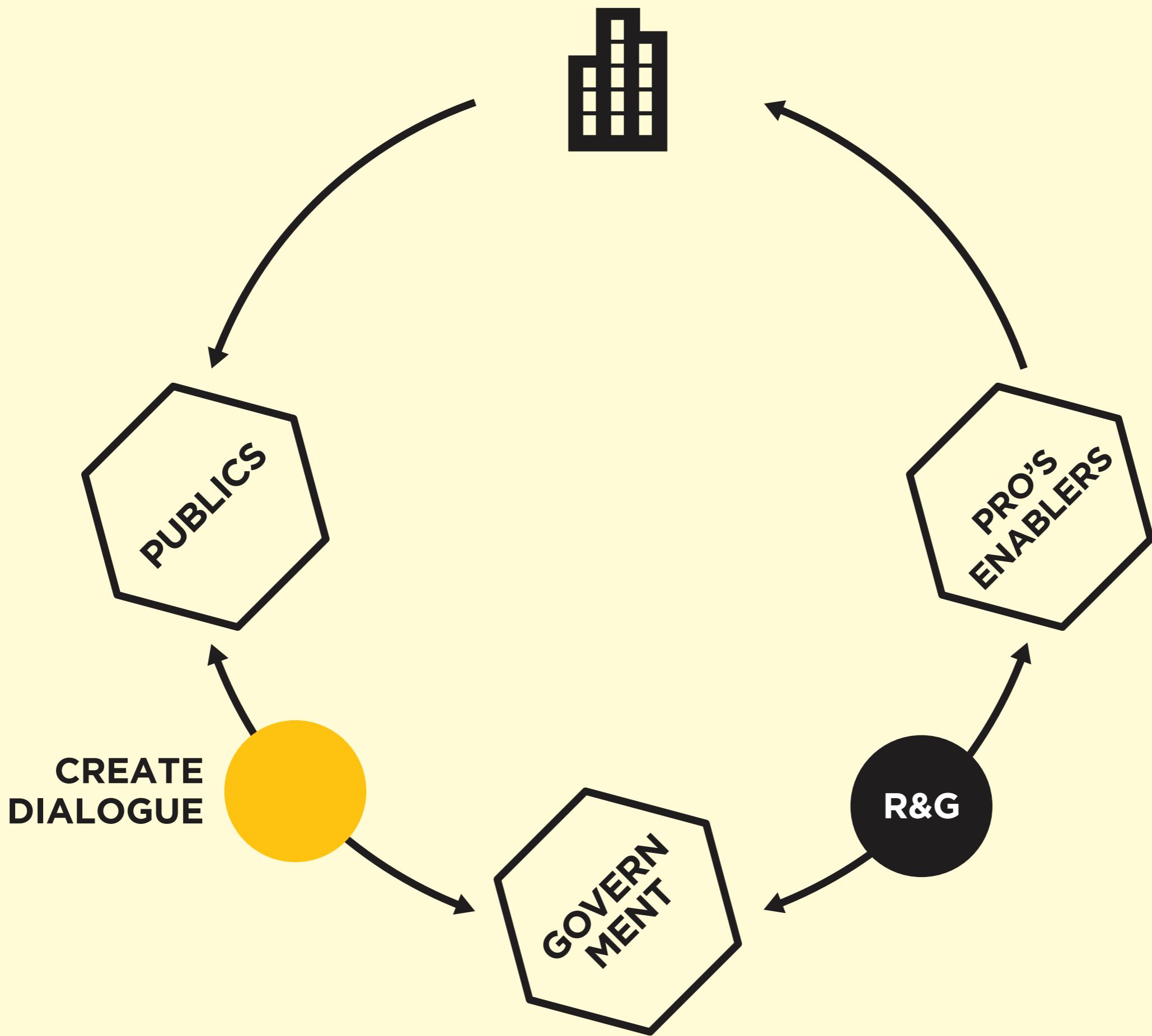

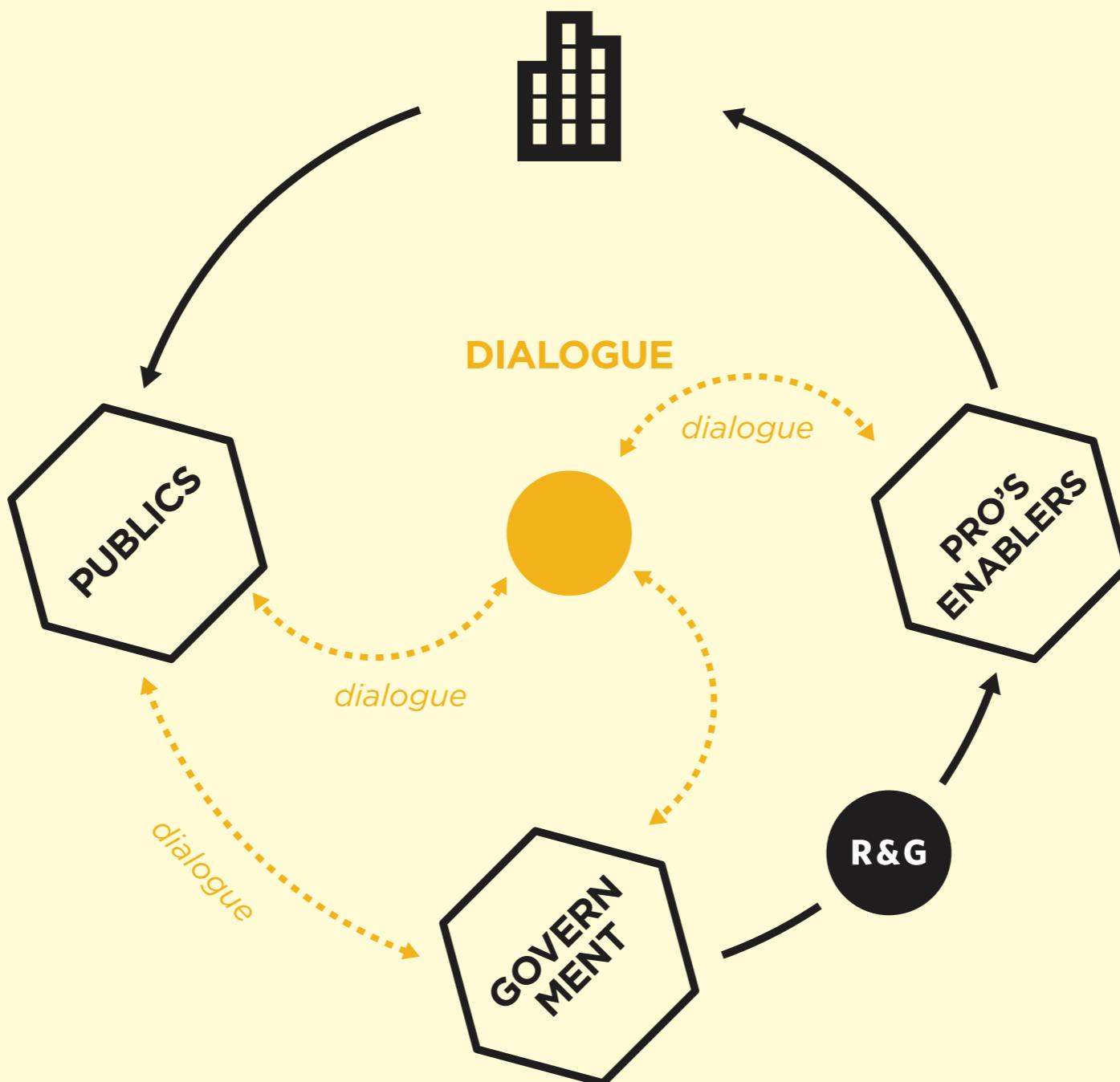
They look and are perceived as bonding

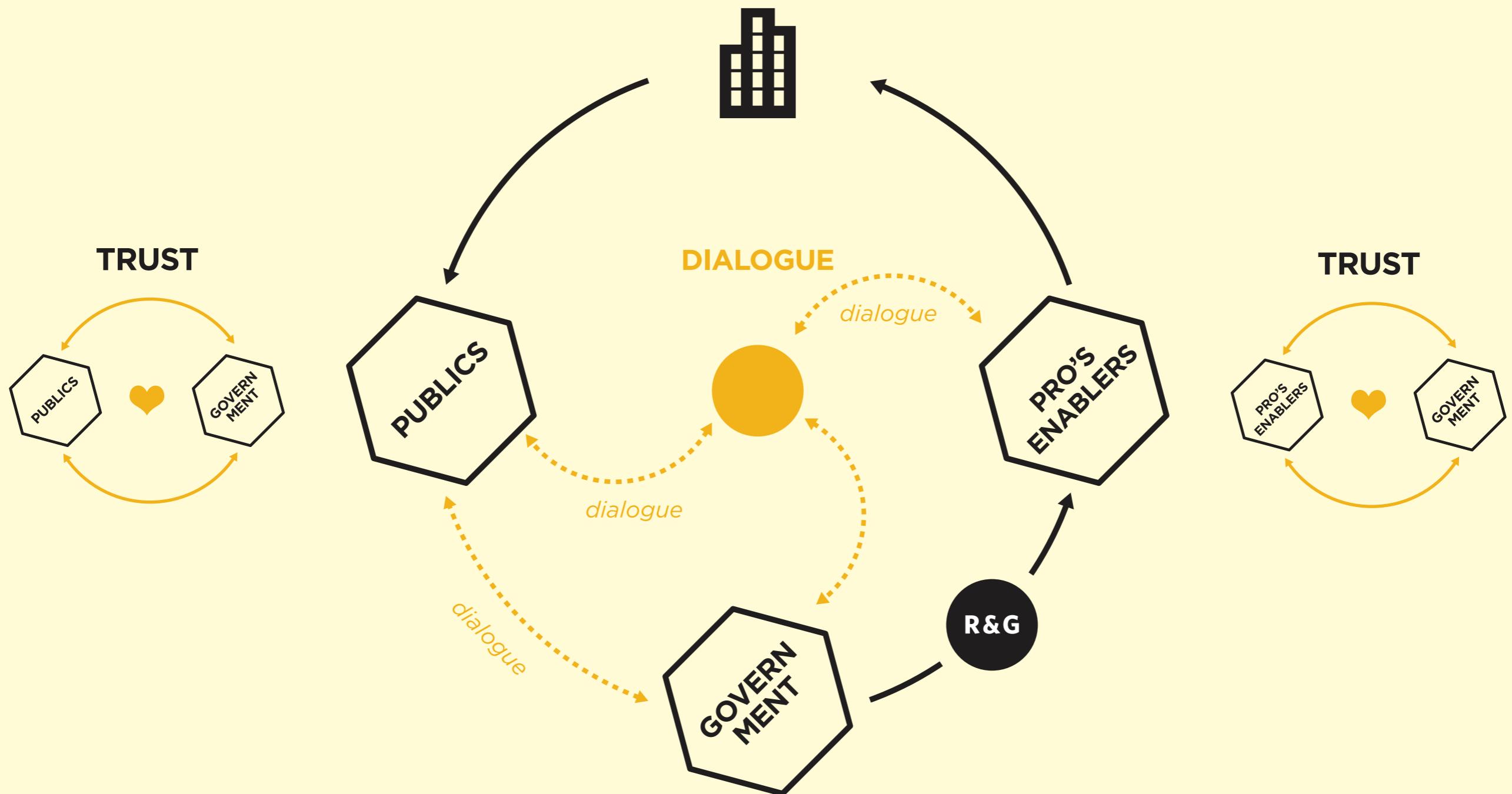

Separate the process of making the guidelines

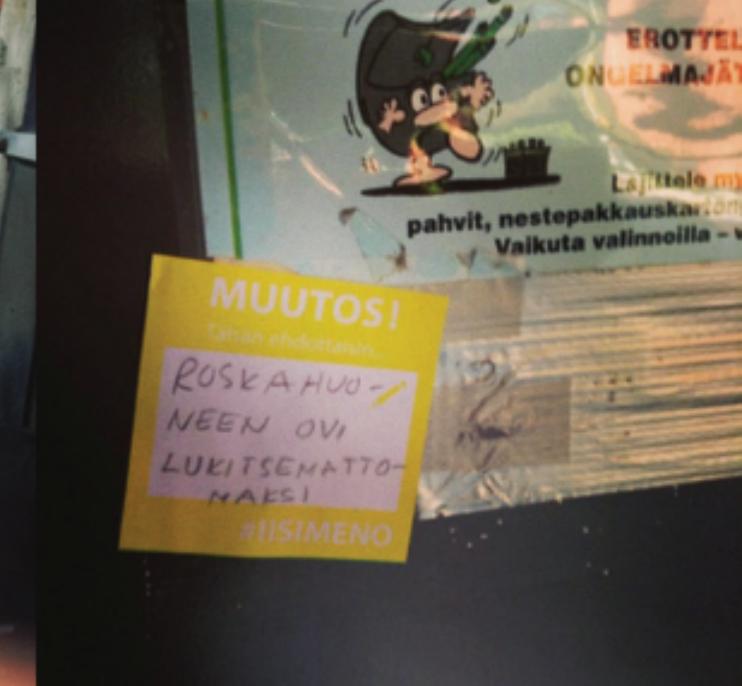
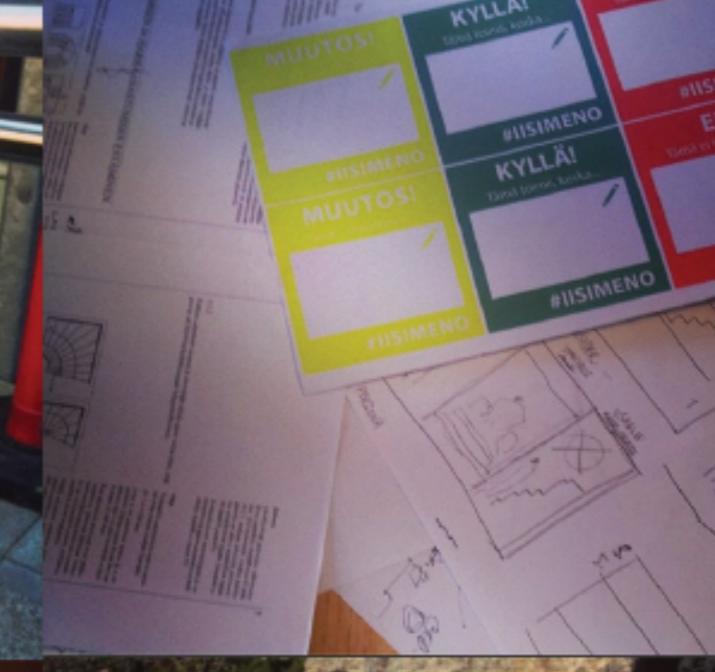
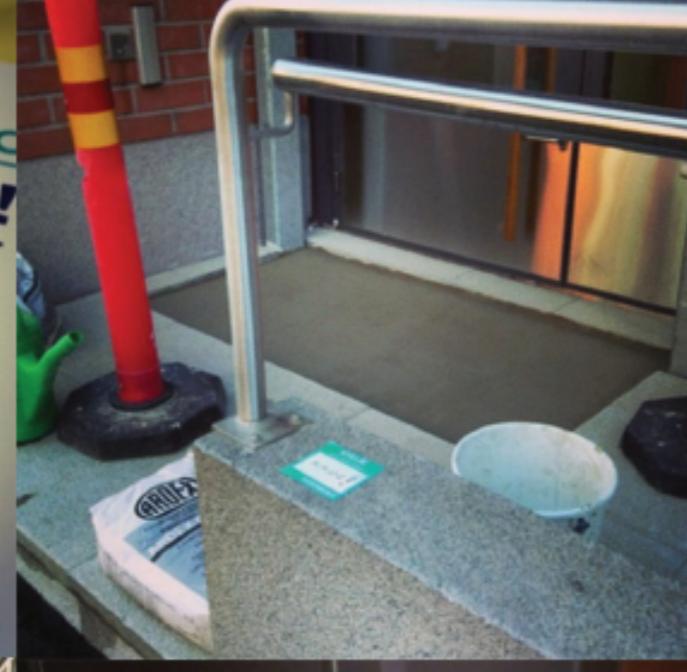

EI!

Tämä ei toimi, koska...

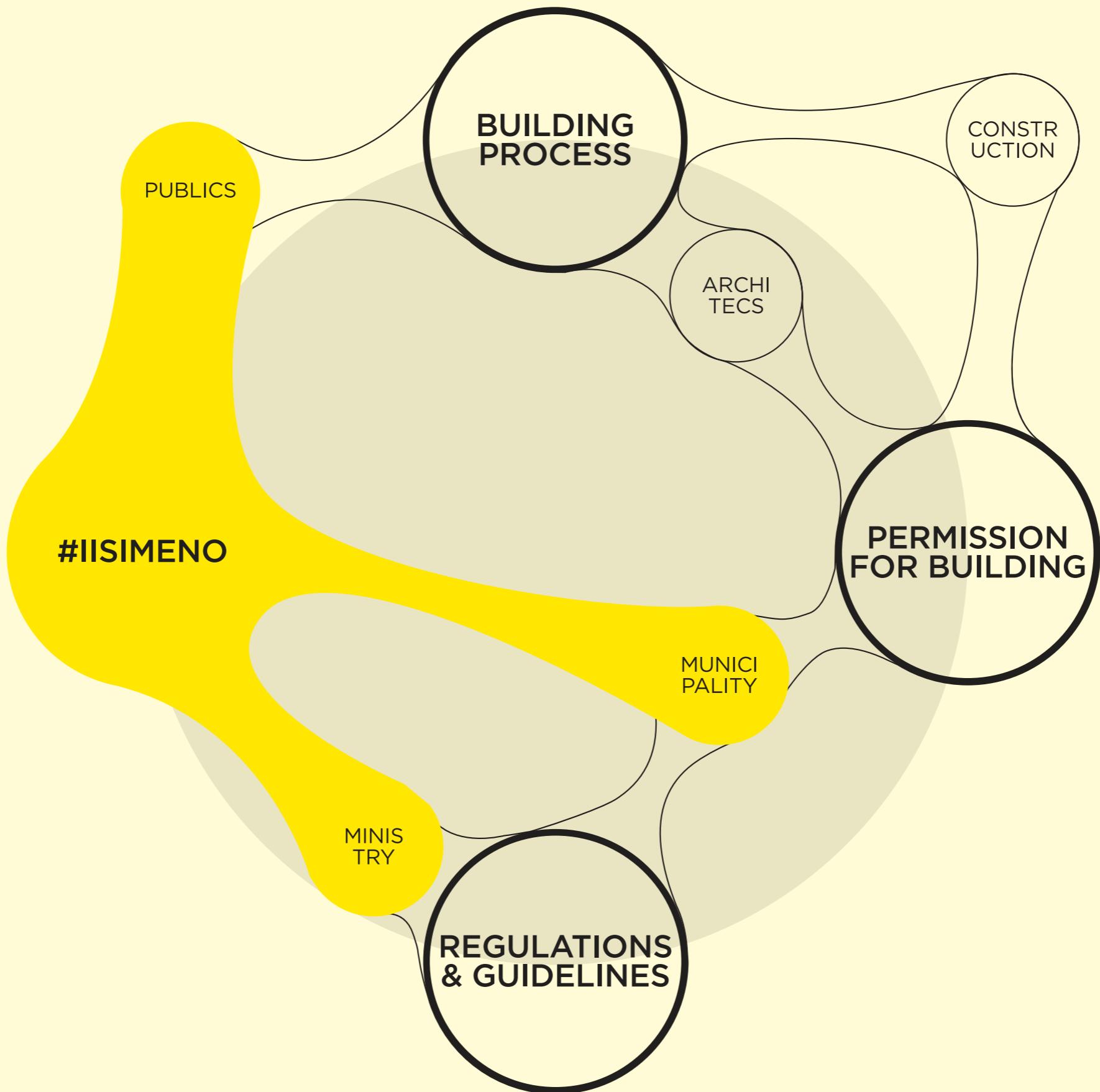
KYNN YKSET
ON TIELLA
ARABIA KESKUS

#IISIMENO

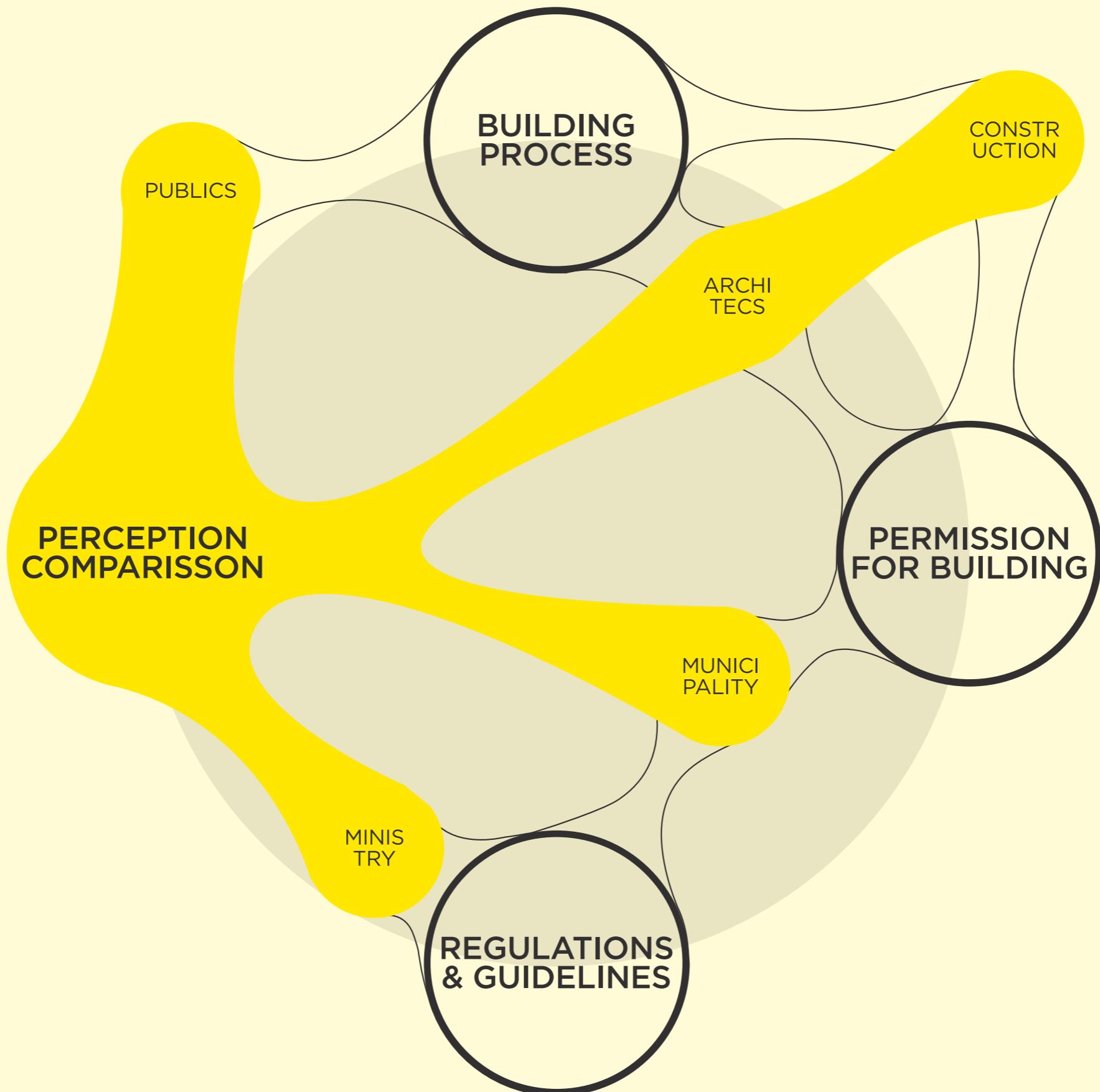

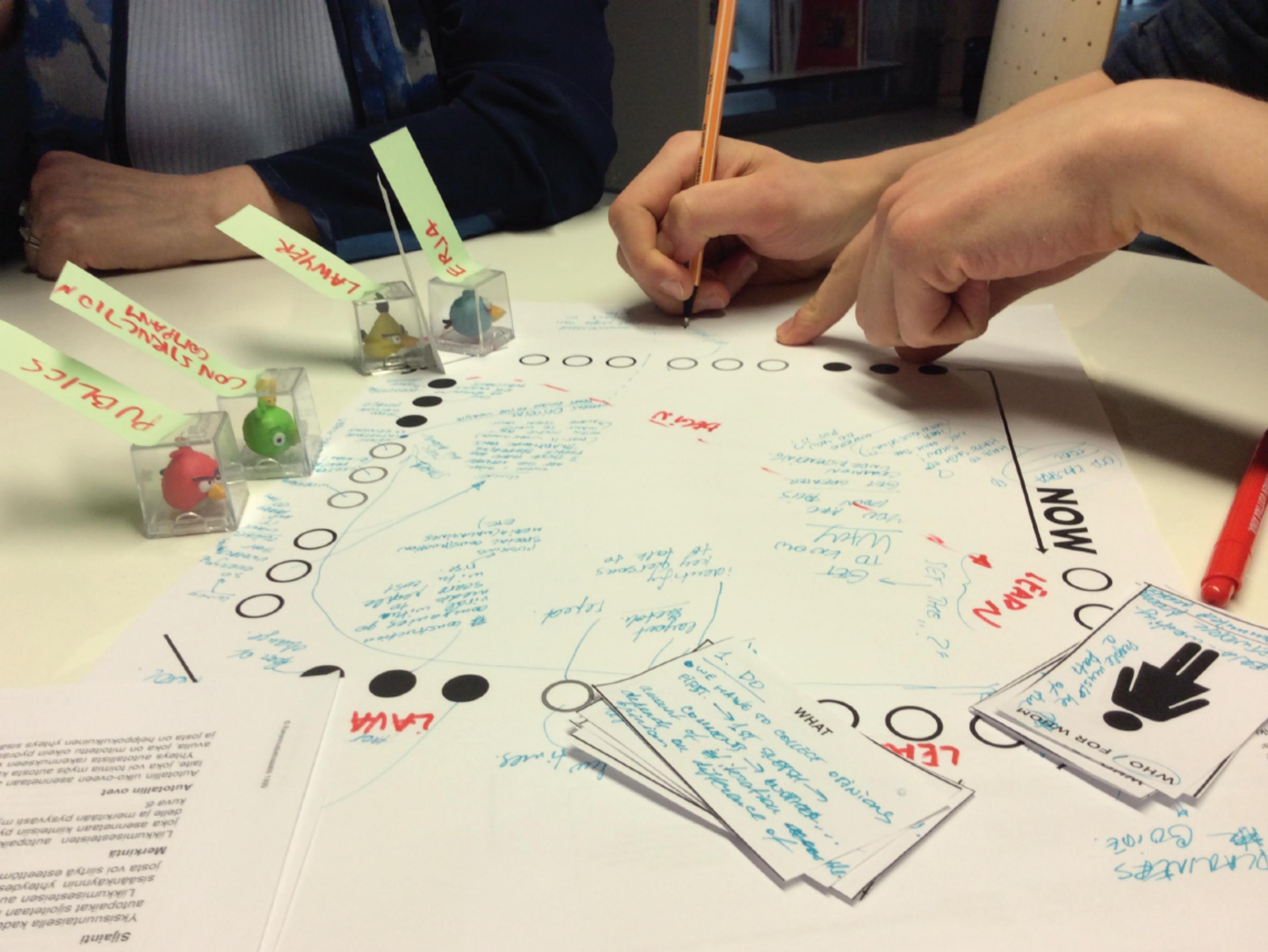
#IISIMENO

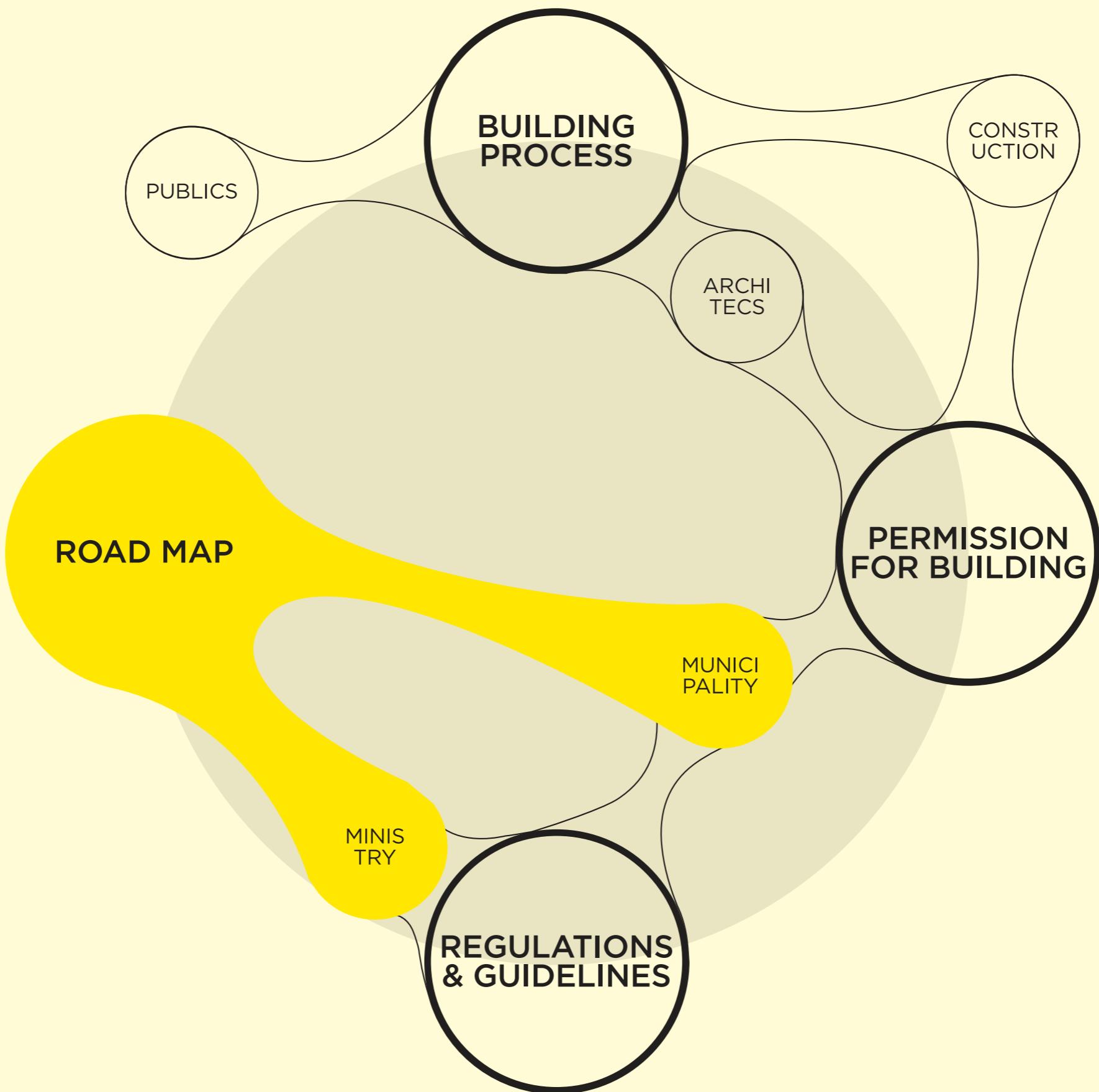

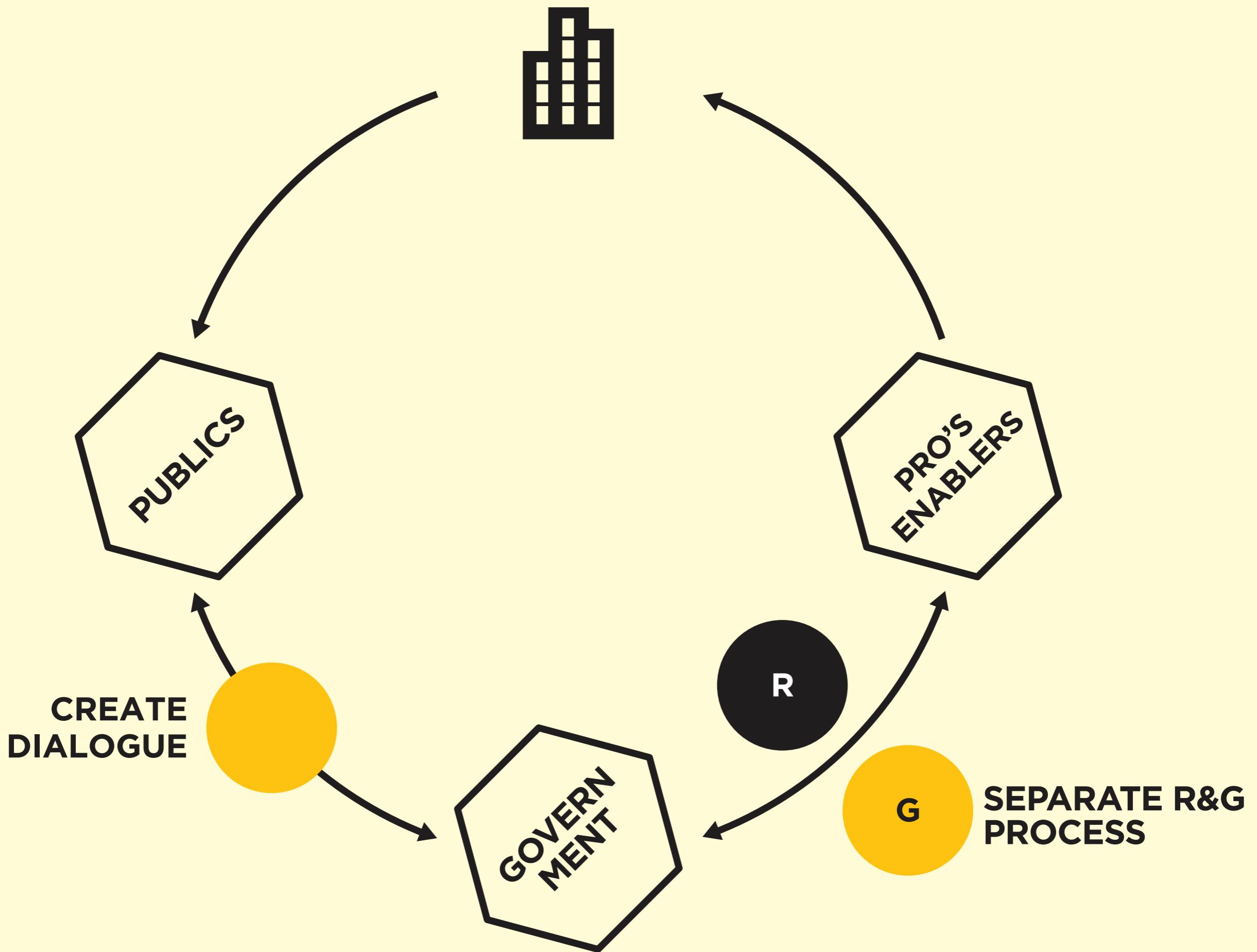

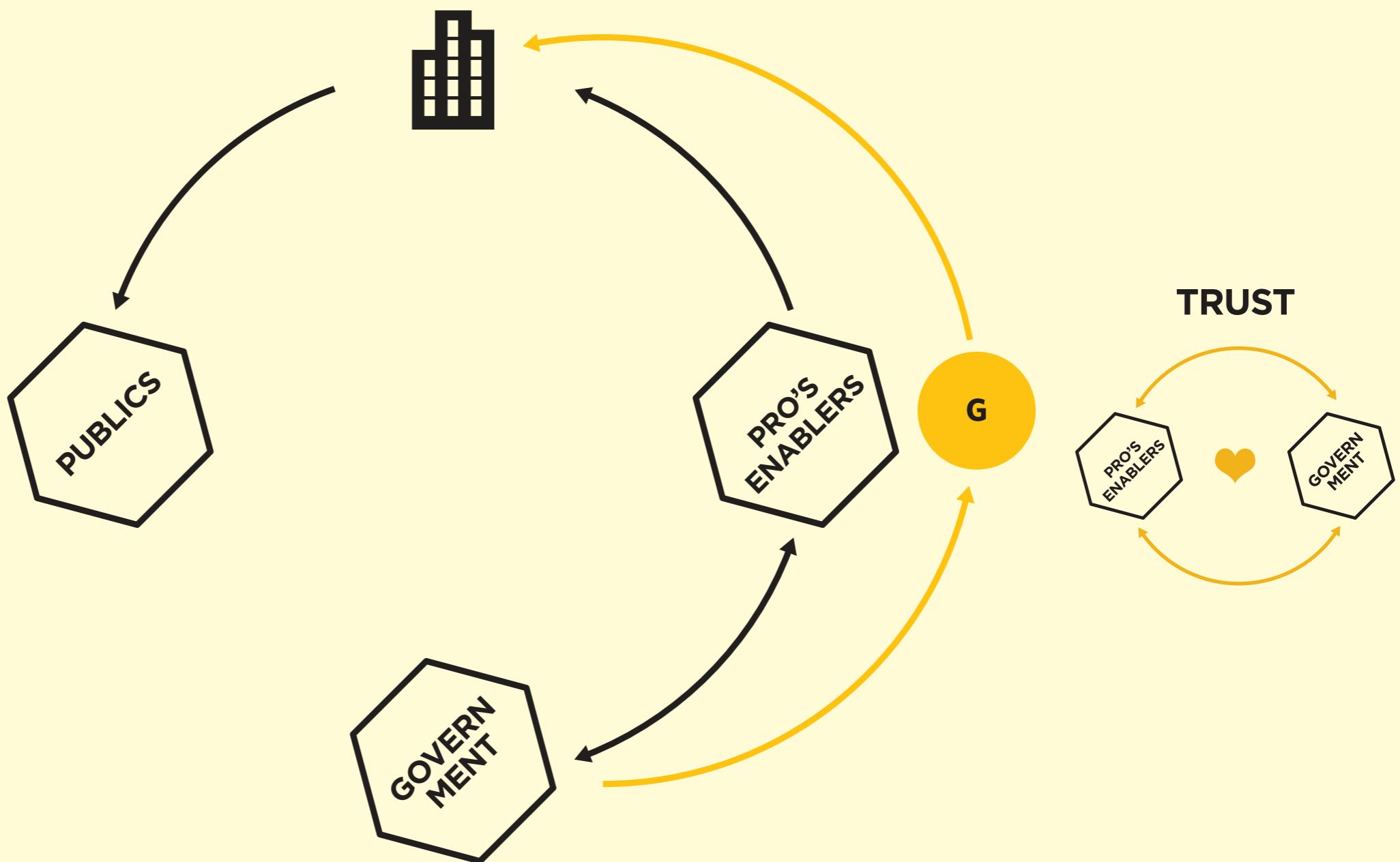

1.3 Vaatimuksen täytymisen osoittaminen

1.3.1

Käyttöturvallisuusvaatimuksen katsotaan riittävässä määrin täyttyvän, mikäli

- rakennus suunnitellaan ja rakennetaan näissä määräyksissä ja ohjeissa esitettyllä tavalla tai
- vaatimuksen täytyminen todennetaan tapauskohtaisesti muulla hyväksytävällä tavalla ottaen huomioon rakennuksen ominaisuudet ja käyttö.

Ohje

Taotanto- ja varastorakennuksissa, energiahuollon rakennuksissa sekä muiden rakennusten teknisen huollon tiloissa voidaan käytä näitä määryksiä täydentävää ja näitä ohjeita osittain korvaavia ratkaisuja, joita on esitetty myös muun kuin rakennuslainsäädännön, esimerkiksi työturvallisuussäännösten, maa- ja metsätalousministeriön rakentamismäärysten tai pelastustoimen säännösten perusteella.

1.4 Vastavuoroisuuden tunnustaminen

1.4.1

Milloin näissä ohjeissa tai selostuksissa on annettu tietoa käytettävissä olevista SFS-standardeista, niiden ohella ja sijasta voidaan vastavuoroisesti käyttää myös muussa Euroopan talousyhteisön jäsenmaassa voimassa olevaa käyttöturvallisuustasoltaan vastaavaa EN- tai muuta standardia.

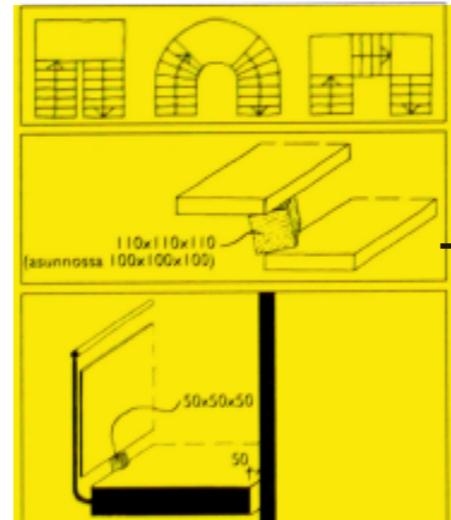
WHY?

2 PUTOAMISEN JA HARHAANASTUMISEN ESTÄMINEN

2.1 Porras

2.1.1

Porras on suunniteltava ja rakennettava turvalliseksi, riittävän valjaksi ja tarkoitukseensoveltuvalaksi.

Ohje

Kerrostalon pääasiallisena kulkutienä käytettävän portaiden ja sisätilojen lepotaso kerrostasanteiden välille, jollei rakennuksessa ole kerrostasanteiden tiloja palvelevaa hissiä.

Pääportaaksi suositellaan joko lepotasolla varustettua suora artista porrasta tai keskiakoltaan laajatisiteistä lepotasollista kiertävää porrasta. Kierreporras ei käytösmukavuudestaan yleensä soveltu pääportaaksi.

Portaan avo-keskelmojen välistä ei saa mahuta lapi sormaltaan yli 110 mm:n suuruisesta siihen 100 mm:n mittainen kuutio.

Porrassyöksyn ja välijänteiden seivipinnan sekä seiniän välistä ei saa mahutta lapi sormaltaan yli 50 mm:n mitäkin kuutio. Saurempi aukko edellyttää kaidetta tai muita suojarakennetta.

Jos porrasskelman pinta on käytötarkoitukseensoveltuvaliukas, sen etareuna varustetaan liukuestellulla.

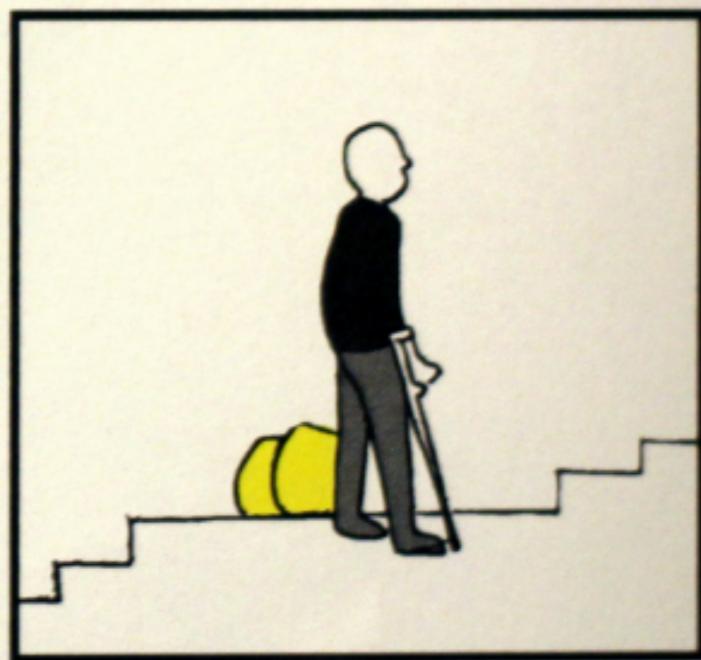
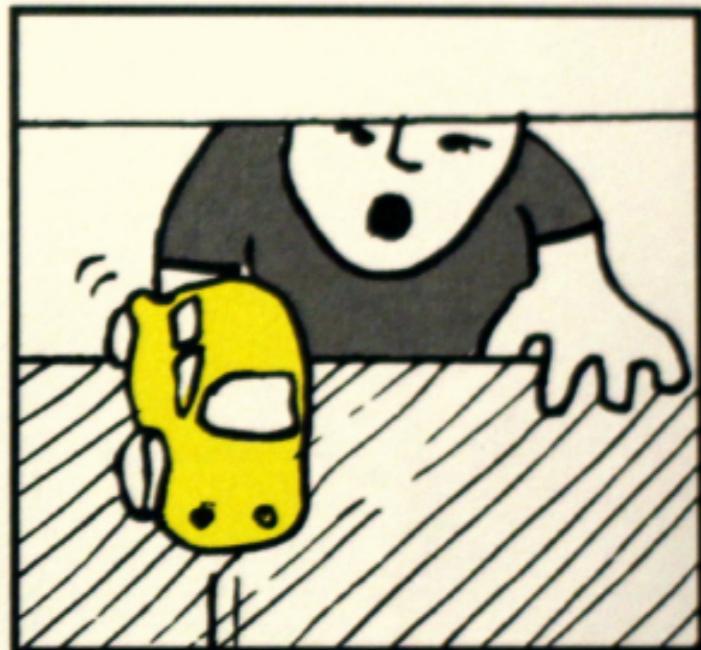
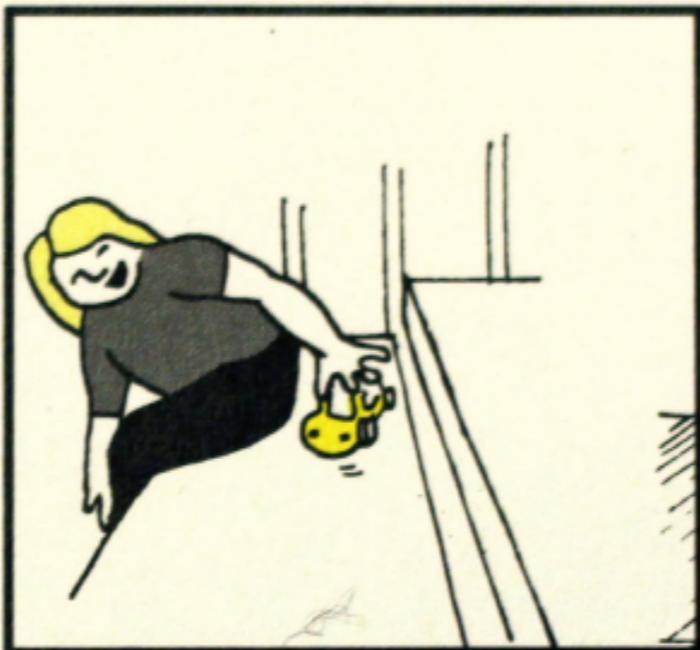
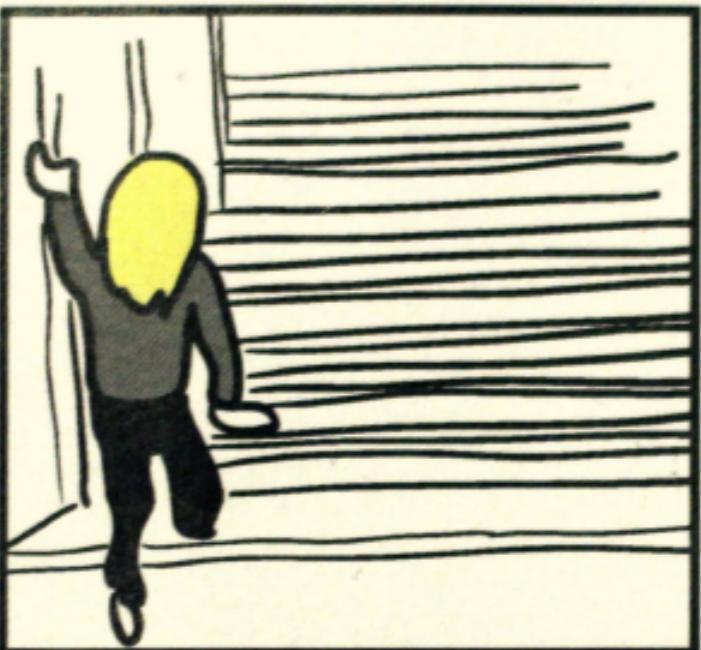
Portaat osotetaan selvästi valistuksen ja pintojen vaaleus- tai väriverojen avulla.

WHAT

HOW

utoa,
ai astu
kkuminen
a ja
illä voit
avat kassit
ä hetken.

2. Putoamisen ja harhaanastumisen estäminen

Rakennuksen käyttöturvallisuus ja esteettömyys
Ohjekortti suunnitteluun
Ympäristöministeriö 2014

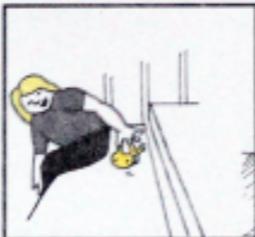
2.1 Porras

Porras on suunniteltava ja rakennettava turvalliseksi, riittävän väljäksi ja tarkoitukseensovaltuksaksi.

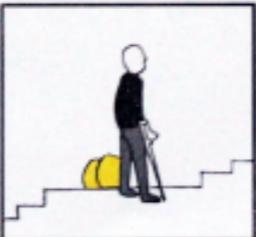
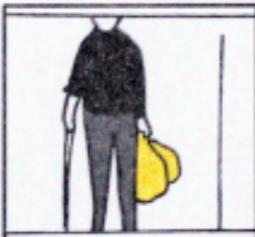
RakMk F2 Esteetön rakennus 2.1 Määräys

Miksi?

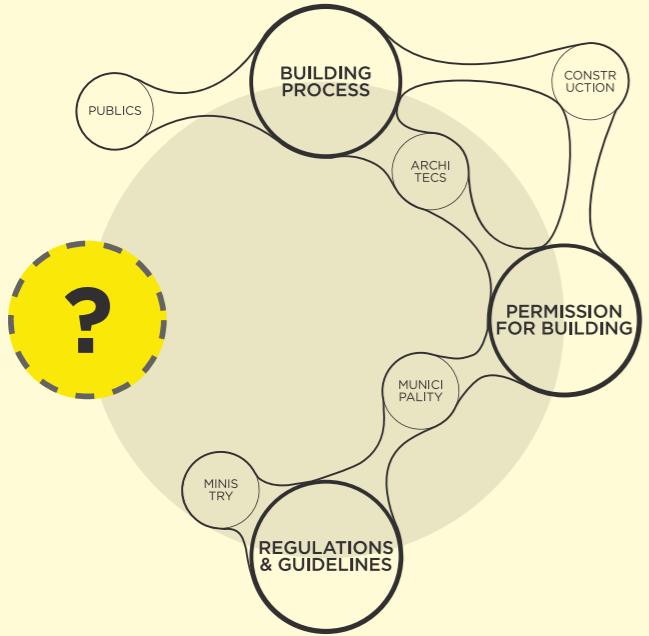
1. Jotta et putoa, kompastu tai astu harhaan. Liikkuminen on turvallista ja helppoa. Väillä voit laskea painavat kassit alas ja levätä hetken.

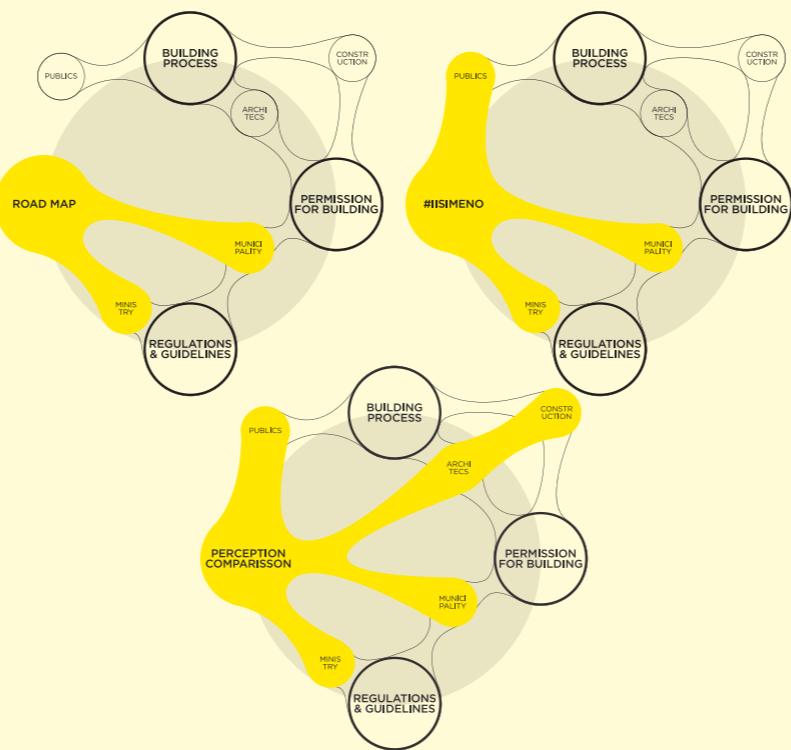
2. Jotta lapsi ei ryömiessä tai kipueessa vahingossa putoa.

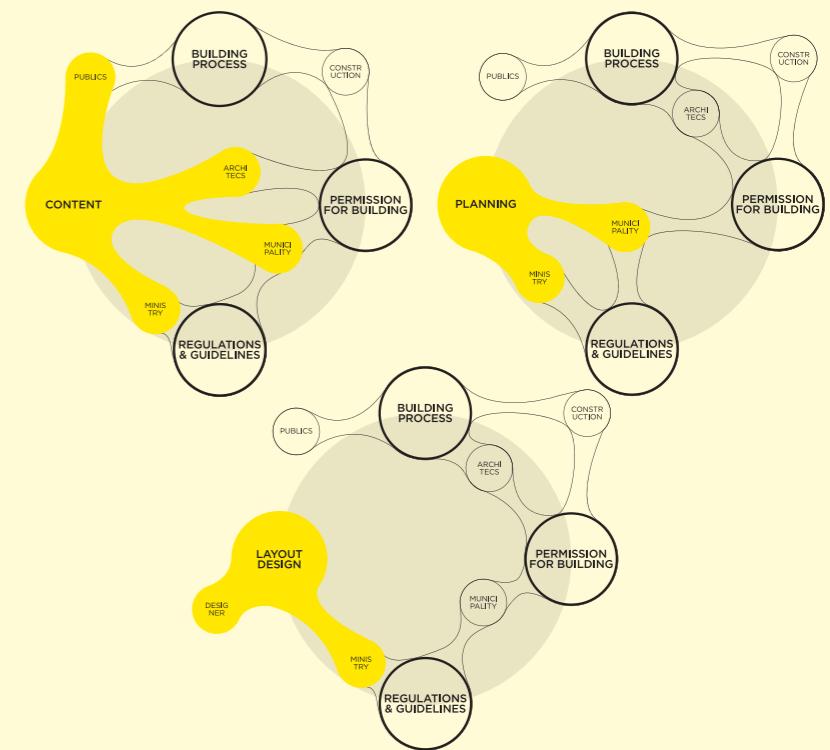
TODAY

TOMORROW

AFTER

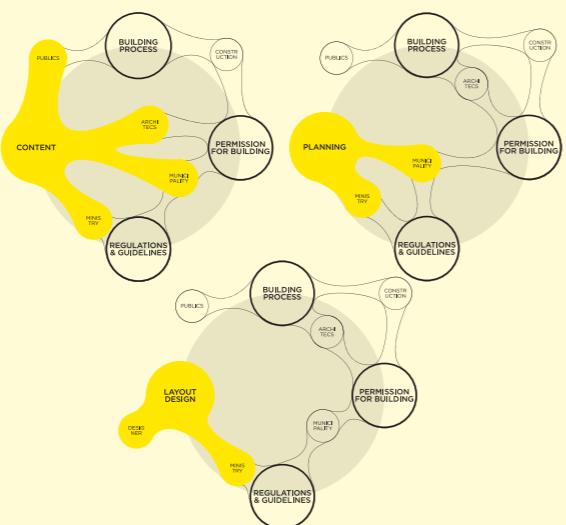

1

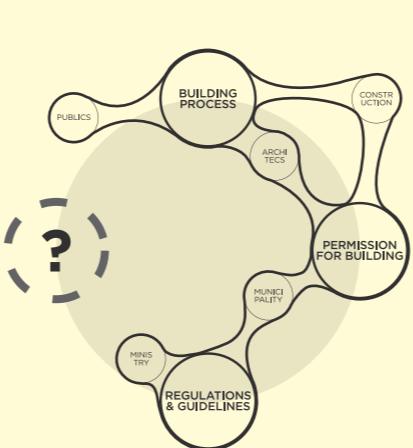
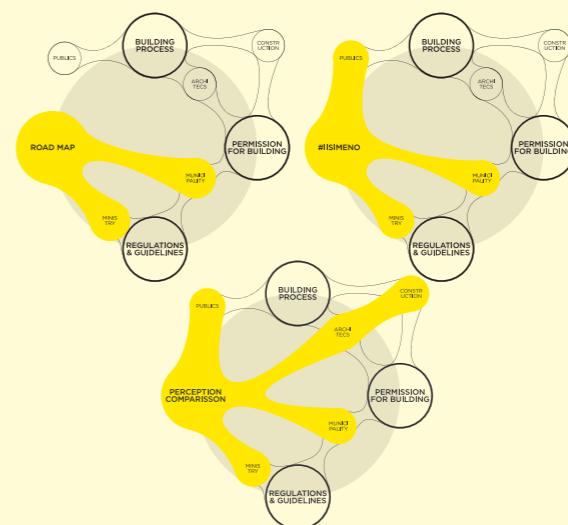
2

3

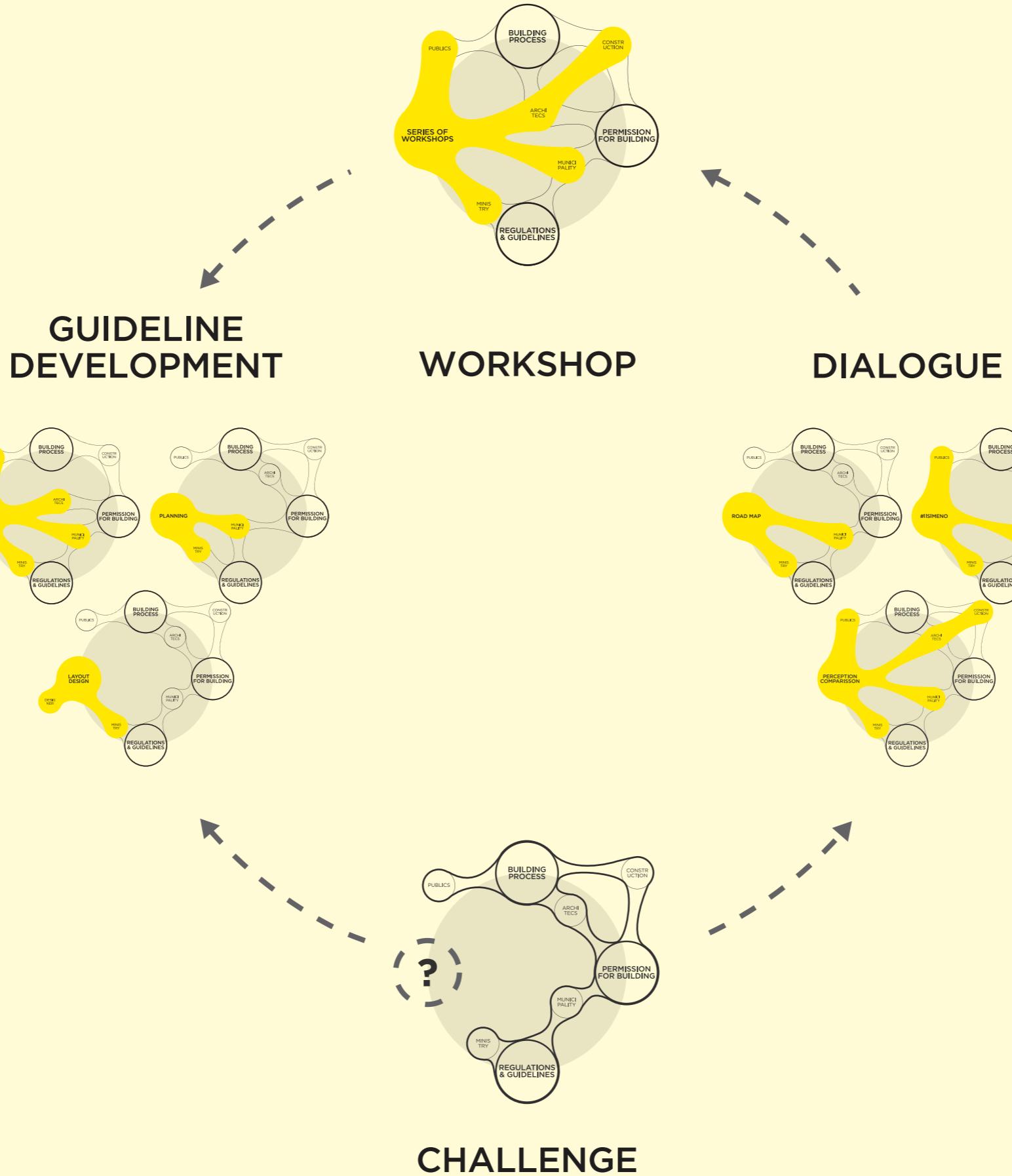
GUIDELINE DEVELOPMENT

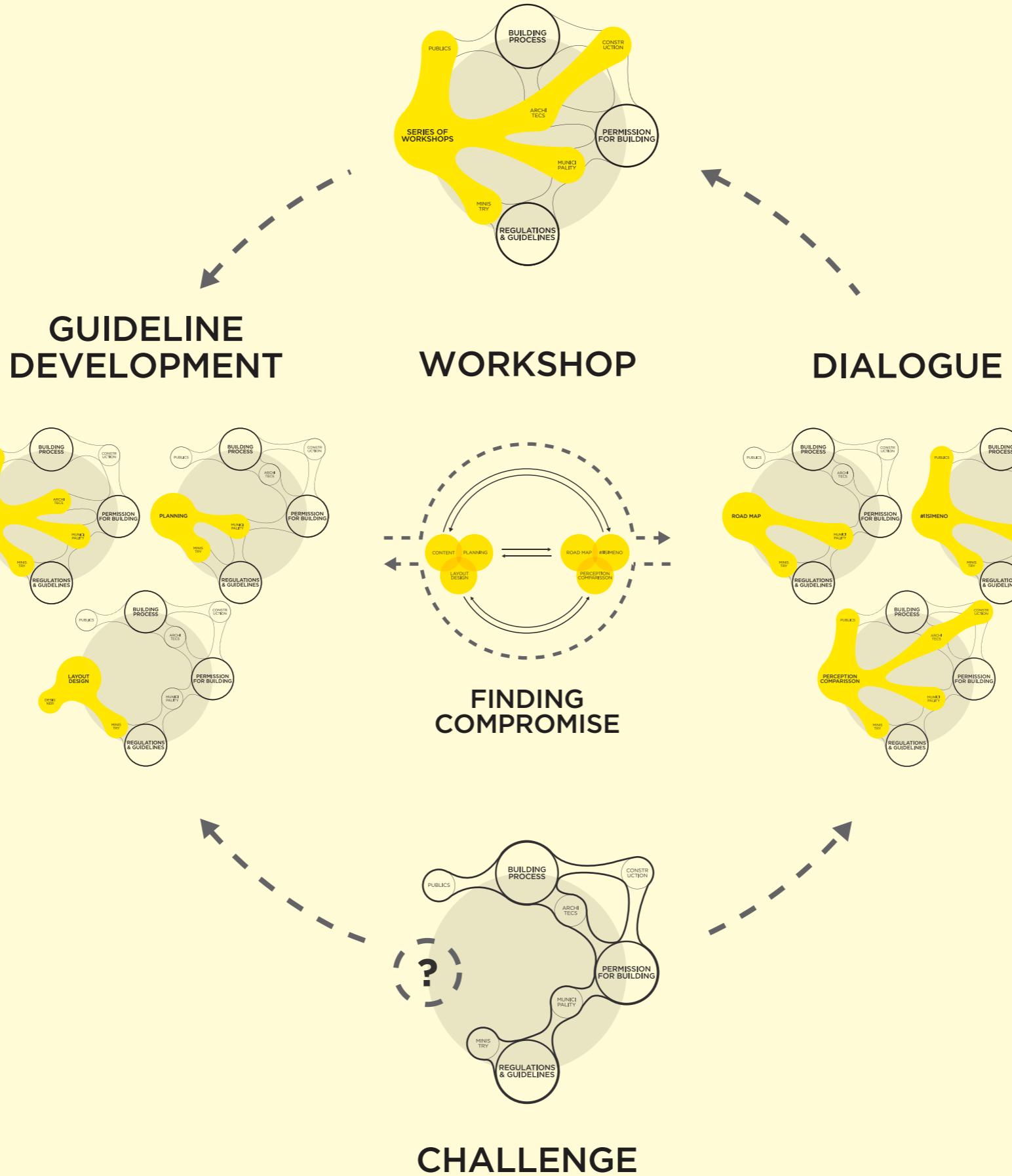

DIALOGUE

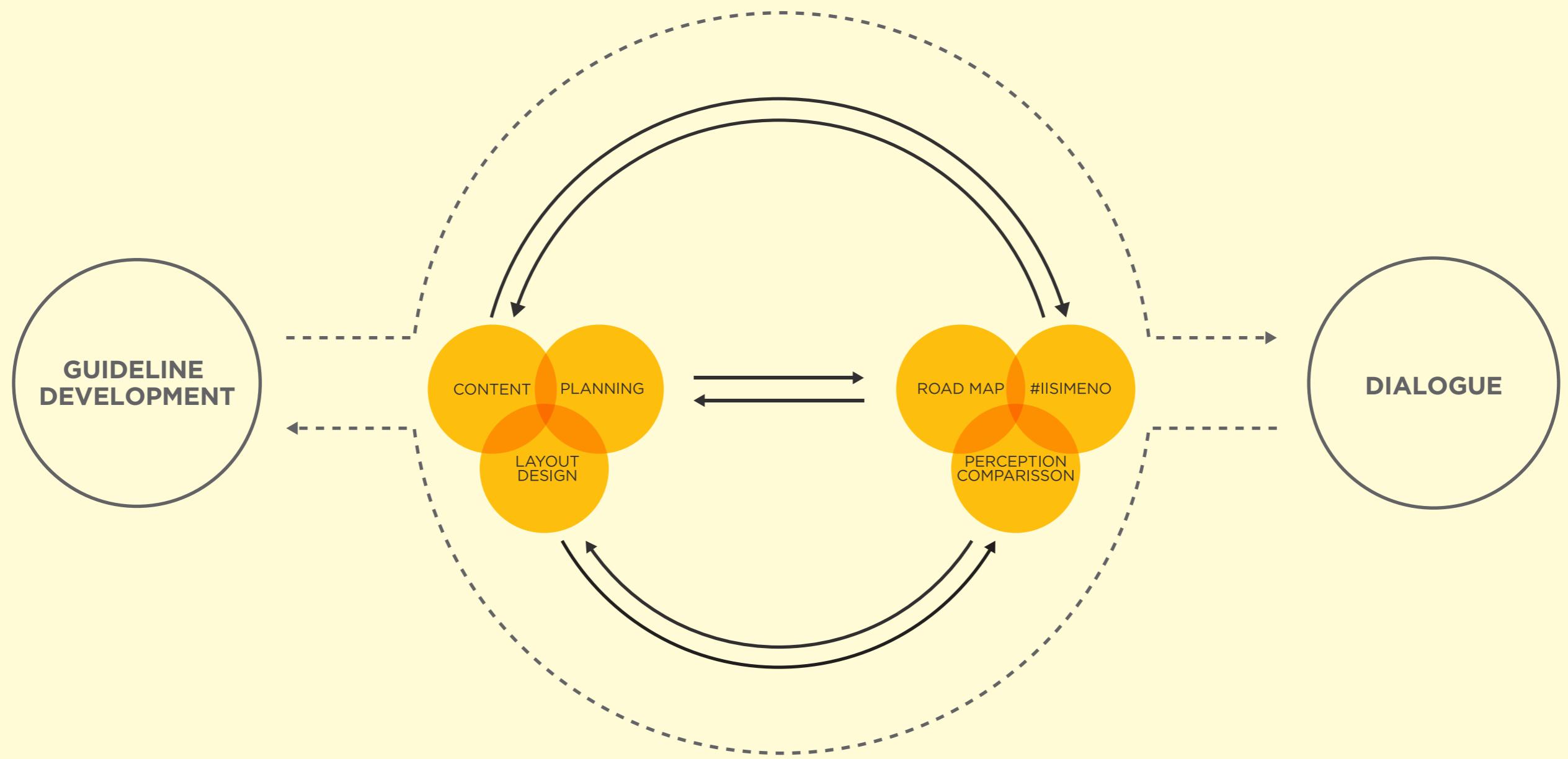

CHALLENGE

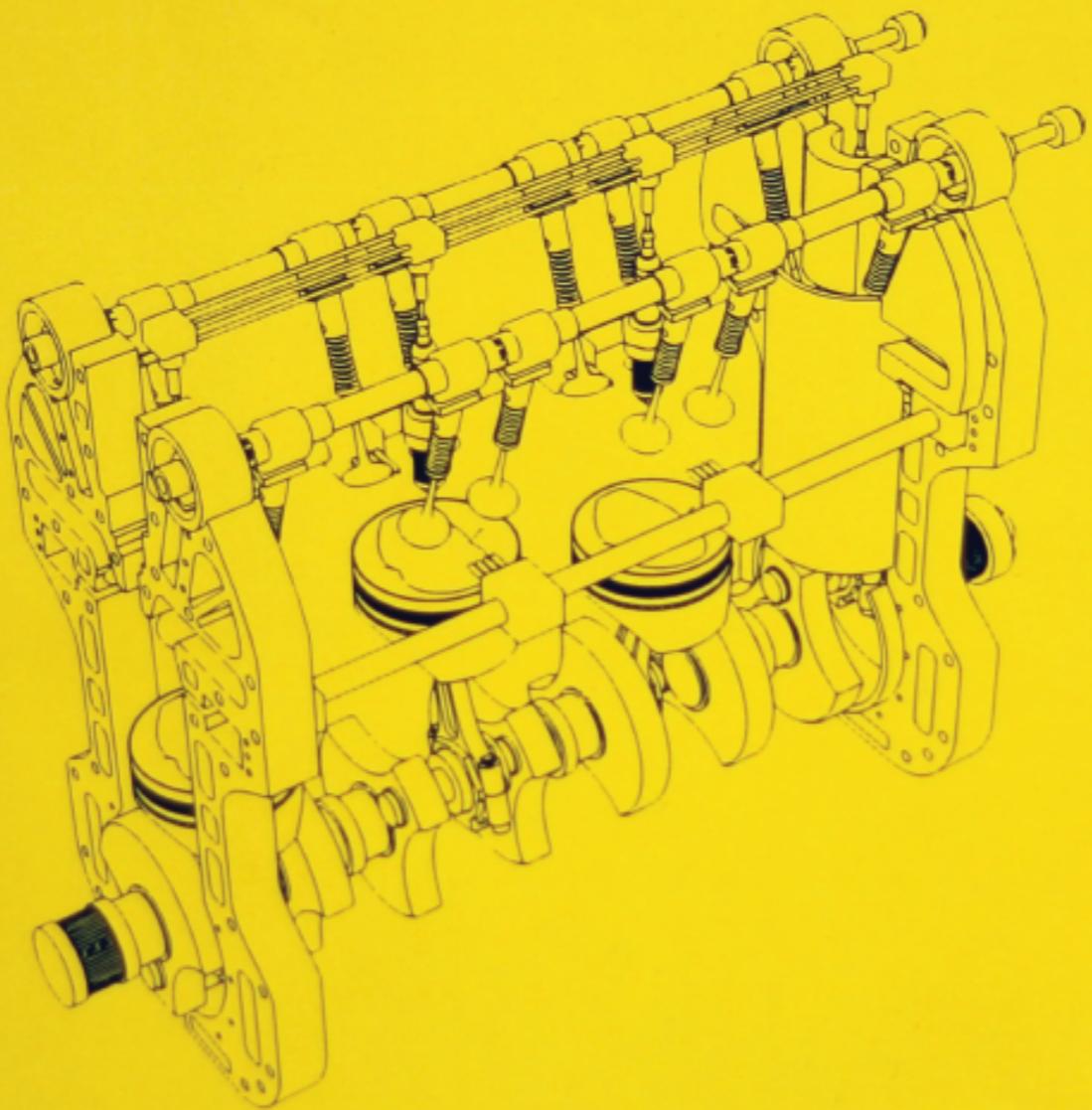

FINDING COMPROMISE

SHIFTING GEAR

A CASE STUDY

The Ministry of Environment guidelines on safety and accessibility of the built environment will be updated soon. What new could they bring to the system? Shifting Gear is a project aiming to assist the Ministry in supplying guidelines with material that opens up the need behind the regulations. Provided with the 'why's of regulations, planners will have a better chance to empathize the final user. The concept proposal focuses on changing the process of guideline development, opening it up to active citizen participation.

KYLLÄ!

Tämä toimii, koska...

**THANK
YOU!**

#IISIARABIA

